

Forum for Kontroll og Tilsyn

Oslo, 6. mai 2022

Høringsuttalelse om håndtering av henvendelser til kontrollutvalget

Det vises til høringsbrev fra FKT, i form av e-post datert 25. mars 2022.

NKRF hilser en veileder om håndtering av henvendelser velkommen. Dette er et bra tiltak for å heve kvaliteten på sekretariattjenestene. Veilederen vil bidra til mange praktiske råd ved håndtering av henvendelsene.

Om veilederen

Selv om det kun er en veileder, så vil det likevel være slik at enkelte forhold skal og må følges. Vi vil peke på eksempler på dette nedenfor.

Vi har også merket oss at veilederen først og fremst gir råd om hvordan henvendelser om konkrete og mulige kritikkverdige forhold kan håndteres. Dette kan medføre at det ikke gis råd for alle tilfeller vi har av henvendelser.

I veilederen defineres det ikke hva som menes med henvendelser. Dette ville kanskje ha bidratt til økt forståelse for hva en henvendelse kan være og hvordan den skal håndteres. For eksempel tror vi det vil være forskjell på håndtering av samme type henvendelse fra en ordfører, sammenlignet med en hvilken som helst annen innbygger. Ikke bare fordi ordføreren er leder av kommunestyret, men også fordi ordføreren antagelig har mer kjennskap til om en sak er kritikkverdig.

Veilederens **punkt 2** om kontrollutvalgets mandat og avklaring av roller gir en meget god oversikt. Vi mener at punkt 2.1, andre avsnitt og første setning bør omformuleres noe.

I tillegg har kontrollutvalget påse-oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontrollutvalgets påse-oppgaver er etter loven forskjellig når det gjelder regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll. Påse-oppgaven når det gjelder regnskapsrevisjon går på revisjonens utførelse, mens påseoppgaven når det gjelder forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll innebærer at oppgavene skal gjennomføres.

Om **punkt 3** God forvaltningsskikk

Anbefalingen om journalføring er formulert som en anbefaling («bør»). Vi mener at «skal» er det korrekte. Dette følger av lovverket. Det kan selvsagt være en problemstilling at henvendelser til kontrollutvalgsleder eller ett kontrollutvalgsmedlem ikke blir sendt over til sekretariatet, men

dette kan ikke influere på anbefalingen. Unntaksvis kan det kanskje stilles spørsmål om eksempelvis en skriftlig «tilleggshenvendelse» skal journalføres. Anbefaling 1 bør endres til:

Alle skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal journalføres.

Tilsvarende bør første setning i ingressen endres til:

Kontrollutvalget er et offentlig organ, og sekretariatet skal ivareta organets journalførings- og arkivplikt.

Om **punkt 3.3** Muntlige henvendelser

Sett i lys av at henvendelsen dreier seg om et konkret og mulig kritikkverdig forhold (jf. punkt 1 Innledning), vil forhåpentligvis de fleste som jobber i sekretariatene tenke at det er aktuelt med skriftliggjøring av en slik muntlig henvendelse. Men ikke alle typer henvendelser bør nødvendigvis skriftliggjøres. Begrunnelsen for at avsender skal kunne følge og få innsyn i, hvilke vurderinger organet videre gjør med henvendelsen, er vi ikke uten videre enig i. Begrunnelse for skriftliggjøring må være at innholdet i en henvendelse er arkivverdig.

Generelt sett kan en henvendelse være så mangt slik at anbefalingen om at henvendelser bør skriftliggjøres, er vi enig i.

Om **anbefaling 3**

Vi er usikre på om anbefalingen er korrekt. Hvis en person skriftlig henvender seg til kontrollutvalget, skal vedkommende få et skriftlig svar. Så er det kanskje et spørsmål om alle muntlige henvendelser, skal få et skriftlig svar. Her kan det bli vanskeligere å komme med en generell anbefaling. Vi foreslår følgende formulering av anbefaling 3:

Skriftlige henvendelser til kontrollutvalget skal besvares skriftlig. Foreløpig svar må vurderes.

I veilederen vises det til et eksempel på svar på en henvendelse. Det legges opp til å gi ett svar som nærmest innebærer «å lete i kontrollutvalgets protokoller». Det kan nok tenkes at dette kan være en grei praksis i noen tilfeller. Vi mener likevel at sekretariatet bør svare ut en henvendelse på en bedre måte. Hvis det er en stund til henvendelsen skal behandles i kontrollutvalget, så bør det sendes et foreløpig svar i saken. Deretter bør avsender få svar etter at saken er behandlet.

For øvrig kan det være et godt råd at sekretariatet på et tidlig stadium takker for henvendelsen og svarer at angjeldende sak vil bli vurdert videre ut fra et systemnivå.

I **eksempelet på side 9** fremgår følgende:

Når det gjeld henvendingar frå andre enn kommunestyret eller revisjonen, må kontrollutvalet sjølve vurdere om dei vil prioritere å sjå nærare på det ei henvending tek opp.

Vi er litt usikre om henvendelser fra revisjonen kommer i en særstilling her. Vi ser ikke på revisors rapportering som henvendelser i denne forbindelse. Dette forholdet må klargjøres i veilederen.

Om **punkt 4** Sekretariatets behandling av henvendelser

Utarbeidelse av retningslinjer kan være en god ide for behandling av henvendelser. Dette bør vurderes ut fra behov. I det minste bør det enkelte sekretariat vurdere hvordan henvendelser skal behandles. Fremgangsmåten som omtales i utkastet, virker hensiktsmessig.

Om **punkt 5** Kontrollutvalgets vurdering av henvendelser

Trafikklys-modellen er bra, men den kan være utfordrende å fylle ut. Det er ikke sikkert at alle punkter kan besvares ut fra den foreliggende saken. Det bør være anledning til å ikke krysse av for alle punkter, uten at dette har betydning for om saken er tilstrekkelig opplyst. Erfaringen er jo ofte den at en sak er mer kjent for kontrollutvalgets medlemmer enn sekretariat (og revisor). En henvendelse kan ofte tegne et skjevt bilde av et saksforhold. Dersom kontrollutvalget ønsker å gå videre med en sak, vil det være hensiktsmessig at kommunedirektøren redegjør.

Om **anbefaling 6**

Kontrollutvalget må være varsom med å gå videre med enkeltsaker. Dette gjelder ikke bare «personlige enkeltsaker». Vi mener at «personlige» bør strykes.

Om **punkt 5.2** Henvendelser som faller utenfor kontrollutvalgets mandat

Det vises til følgende:

Dersom henvendelsen gjelder et avvik, må det vurderes om det er andre instanser i kommunen som først skal vurdere dette, og om det dekkes av internkontrollen.

Her er det uklart hva som menes. Dette bør omformuleres.

Om **punkt 6.2** Kontrollutvalgets verktøykasse

Det brukes betegnelsen «leverandørkontroll». Det bør beskrives hva dette innebærer.

Granskning og høring er en del av kontrollutvalgets verktøykasse. Det bør opplyses om at dette er verktøy som sjeldent benyttes av kontrollutvalgene.

Om **granskning**

Her vises til «Store norske leksikon». Her bør man heller vise til Advokatforeningens retningslinjer for private granskninger. For oss er en slik granskning som regel langt mer omfattende/ressurskrevende enn en ordinær forvaltningsrevisjon.

Om **vedlegg 1 og 2**

Vi har ikke gjennomgått vedlegg 1 og 2 som en del av denne høringen.

Vennlig hilsen

NKRF

Per Olav Nilsen /s/
styreleder

Pål Ringnes /s/
leder av kontrollutvalgskomiteen